

FITXA IDENTIFICATIVA

DADES DE L'ASSIGNATURA

Codi: 47066

Nom: Cultura

Cicle: Màster Universitari Oficial

Crèdits ECTS: 10

Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
2283 - Màster Universitari en Cooperació al Desenvolupament	Facultat de Geografia i Història	1	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2283 - Màster Universitari en Cooperació al Desenvolupament	Crisis Migratorias, Cultura y Desarrollo	OPTATIVA

COORDINACIÓ

VAZQUEZ DE AGREDOS PASCUAL MARIA LUISA

RESUM

Aquesta assignatura analitza les connexions entre els moviments migratoris, el desenvolupament i la cultura, amb especial èmfasi la cultura immaterial. Les persones que migren deixen enrere el patrimoni material, tant cultural com natural (que, per suposat, amb el temps també serà víctima del deteriorament per l'abandonament i els efectes nocius d'un clima extrem), i viatgen amb l'immaterial (creences, ritus, oracions, memòria històrica, contes i llegendes, costums, música, entre d'altres), que sembla que podrà perpetuar-se allà on vagi, tot i haver quedat descontextualitzat dels seus marcs tangibles de pertinença, tant culturals com naturals. En arribar a destí les hibridacions culturals en material de patrimoni immaterial són, amb freqüència, irremeiables i obeeixen a un procés natural.

L' assignatura aprofundeix en el coneixement de la cultura, el patrimoni i la rica diversitat d' opcions que ambdós ofereixen per impulsar entorns inclusivament de benestar individual i comunitari, que en última instància contribueixen al desenvolupament humà sostenible des de dimensions molt plurals. En el món actual aquest llegat cultural, amb freqüència d' origen mil·lenari impulsa identitat cultural, cohesió social i desenvolupament humà sostenible, la qual cosa serà abordada per aquesta assignatura.

CONEXIMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No se requieren

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

-

Actuar con autonomía en el aprendizaje, tomando decisiones fundamentadas en diferentes contextos, emitiendo juicios en base a la experimentación y el análisis y transfiriendo el conocimiento a nuevas situaciones.

Analizar críticamente los teorías y enfoques de desarrollo que perpetúan modelos injustos que están en la base de la desigualdad y la pobreza.

Aplicar criterios de análisis de la realidad económica, política y ecosocial en los que se insertan los enfoques y problemáticas de la cooperación al desarrollo.

Aplicar els coneixements teòrics adquirits al llarg del curs en qualsevol treball de recerca o intervenció en matèria de cooperació al desenvolupament.

Aplicar l'enfocament del marc lògic, així com altres metodologies existents, en la planificació, seguiment i avaluació de projectes de cooperació al desenvolupament.

Aplicar metodologías y técnicas para el diseño, planificación, gestión y evaluación de intervenciones de desarrollo a nivel de políticas, planes, programas y proyectos.

Aplicar técnicas cuantitativas y cualitativas para el análisis de datos estadísticos empíricamente obtenidos in situ o través de bases de datos.

Capacitat per a preparar una eixida a terreny (context polític, econòmic, social i cultural), tant en termes d'intervenció/investigació com de seguretat.

Colaborar eficazmente en equipos de trabajo, asumiendo responsabilidades y funciones de liderazgo y contribuyendo a la mejora y desarrollo colectivo.

Comprender los diferentes contextos, con un carácter integral, y dar respuestas eficaces que promuevan la mejora de la calidad de vida de las personas en el ámbito de la cooperación internacional al desarrollo.

Comprendre aspectes bàsics d'àmbits transversals de la cooperació com: drets humans, salut global, perspectiva de gènere i sostenibilitat ambiental.

Comprendre les implicacions pràctiques i les estratègies del concepte de cooperació al desenvolupament,

des d'una perspectiva històrica.

Conèixer aspectes bàsics de la realitat empírica dels països subjecte i objecte de la cooperació al desenvolupament.

Conocer y comprender, desde el propio ámbito de la titulación, las desigualdades por razón de sexo y género en la sociedad; integrar las diferentes necesidades y preferencias por razón de sexo y de género en el diseño de soluciones y resolución de problemas.

Contribuir en el diseño, desarrollo y ejecución de soluciones que den respuesta a demandas sociales, teniendo en cuenta como referente los Objetivos de Desarrollo Sostenible.

Demostrar razonamiento crítico y autocrítico en el ámbito de la titulación, considerando aspectos tales como la ética profesional, los valores morales y las implicaciones sociales de las diferentes actividades realizadas.

Desarrollar una perspectiva crítica y de carácter multidisciplinar en el diseño de las estrategias operativas sobre la calidad y la eficacia del concepto de cooperación al desarrollo.

Distingir els actors clau del sistema de cooperació al desenvolupament a escala nacional i internacional, així com els mecanismes que fan servir.

Explicar les implicacions pràctiques i estratègiques dels conceptes de gènere, feminismes, desenvolupament sostenible i desenvolupament comunitari.

Formular e implementar políticas y proyectos de desarrollo, tanto en ámbitos públicos como privados, en el marco de la Agenda de Desarrollo Internacional, los ODS y, con atención particular, a sus valores democráticos, entre ellos, el empoderamiento de las mujeres (ODS 5), la inclusión de toda la población independientemente de su origen, sexo, raza, discapacidad, etnia, religión, situación económica o cualquier otra condición (ODS10) y la consecución de ciudades y asentamiento humanos que sean inclusivos (ODS11)

Identificar les forces econòmiques, socials i polítiques que expliquen i provoquen l'existència de la pobresa, la desigualtat i la crisi ecosocial, així com de problemàtiques específiques de les nacions i territoris amb necessitats de desenvolupament.

Identificar necessitats i prioritzar accions amb èxit en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament.

Integrar conocimientos y formular juicios a partir de consideraciones sociales y éticas, con atención a la accesibilidad de las personas con discapacidad y con perspectiva de género.(ODS5 y ODS10).

Proposar solucions creatives i innovadores a situacions o problemes complexos, propis de l'àrea de connexió, per donar respostes a les diverses necessitats professionals i socials

Saber comunicarse de manera efectiva, tanto de forma oral como escrita, adaptándose a las características de la situación y de la audiencia.

Seleccionar i aplicar en totes les seues fases l'enfocament i disseny d'investigació més adequat al problema detectat en el context concret d'intervenció.

Utilizar técnicas avanzadas de búsqueda, organización, sistematización, puesta en valor y evaluación de información en contextos vulnerables y desestructurados necesitados de políticas informadas de

desarrollo

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

La cultura i les seves expressions patrimonials

Patrimoni i cultura formen part d'un mateix escenari favorable en processos de desenvolupament humà. En aquesta part de l'assignatura s'abordarà la definició i comprensió del patrimoni en la seva dimensió cultural i natural, així com material i immaterial. Es farà una aproximació a les diferents categories que abasta el patrimoni cultural tangible (arquitectònic, arqueològic, historicoartístic, industrial, etc.) i intangible (tradicions i expressions orals; usos socials, rituals i actes festius; tècniques artesanals, etc.), i el seu tremend potencial per impulsar identitat cultural, cohesió social i desenvolupament humà. S'analitzarà l'impacte que les grans emergències tenen en qualsevol d'aquestes categories, tant en el cas de conflictes armats com de catàstrofe natural (emergència climàtica).

Llegat cultural, patrimoni i desenvolupament humà: dels ecosistemes a les pràctiques vives

Aquesta part de l'assignatura s'enfoca en l'estreta relació que existeix actualment entre els ODS13 i 14, i els llegats culturals de diferents pobles i societats del planeta. De fet, la cultura exerceix un paper essencial en la consecució de l'ODS 11, la finalitat del qual és *aconseguir que les ciutats i els assentaments humans siguin inclusius, segurs, resilents i sostenibles*, i la 4a meta del qual, al seu torn, exigeix *redoblar els esforços per protegir i salvaguardar el patrimoni cultural i natural del món*. La conservació dels ecosistemes i la seva biodiversitat són essencials per a la perpetuació de pràctiques socioculturals que són clau d'identitat i desenvolupament. El paper històric que les dones han exercit en això des de fa mil·lennis explica l'enfocament de gènere i intergeneracional amb el qual seran analitzats els continguts d'aquesta assignatura.

Diàleg intercultural com a motor d'inclusió i benestar

En aquesta part de l'assignatura es visibilitza l'important paper que té la cultura per proporcionar espais de convivència i aprenentatge que condueixin a la inclusió, el benestar individual i comunitari, i la resiliència social des d'un mateix punt de partida: la diversitat. Des de les arts escèniques als museus, és possible promoure el diàleg intercultural, que s'ha de considerar essencial per impulsar valors democràtics en les nostres societats actuals. L'anàlisi de tot això es farà considerant els Drets Culturals Participatius com a pedra angular. El seu correcte compliment pot conduir a la reducció de les desigualtats socials i econòmiques, la qual cosa requereix sòlides xarxes intersectorials i multidisciplinàries que posin el focus en la cultura com a motor de canvi ecosocial.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	100,00

Total hores	100,00
--------------------	---------------

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	0,00
Estudi i treball autònom	0,00
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	0,00

METODOLOGIA DOCENT

-Sessions presencials teòriques amb exposició de continguts bàsics del programa.

-Realització de seminaris com espais per a la reflexió, posada en comú i aprofundiment dels continguts ja treballats per l' alumne amb anterioritat a través del seu treball autònom.

-Sessions presencials pràctiques en les quals s' utilitzaran estratègies metodològiques de resolució de problemes, estudi de cas i aprenentatge per projectes per a l' aplicació dels conceptes bàsics prèviament introduïts.

-Ensenyament pràctic a través de visites guiades (sortides de camp).

-Tutories en aula per a la resolució de dubtes i clarificar col·lectivament qüestions d'interès per a tots els alumnes en relació als continguts conceptuals o pràctics, així com el treball que hauran de realitzar de forma autònoma.

AVALUACIÓ

Examen global escrit 60%

Treball individual 40%

Per aprovar l' assignatura s' ha de superar l' examen escrit amb un 5.

La còpia o plagi manifest de qualsevol tasca de l'avaluació suposarà la impossibilitat de superar l'assignatura, sotmetent-se seguidament als procediments disciplinaris oportuns, d'acord amb el Protocol d'actuació davant pràctiques fraudulentas a la Universitat de València (ACGUV 123/2020).

BIBLIOGRAFIA

Bantekas, I., Chow, P.Y.S., Karapapa, S. & Polymenopoulou, E. (2018). Participation in Cultural Life,

Recreation, Leisure, and Sport. In: I. Bantekas, M. A. Stein, & D. Anastasiou (Eds), *The UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities: A Commentary*, pp. 863-923. Oxford University Press.

Cumes, A. (2022). Debates sobre patrimonio cultural y la comercialización de expresiones colectivas. Moderadora Rachel Barber. *Encartes* 5 (9).

Fluehr-Lobban, C. (2014). Ethics. En H. R. Bernard & C. C. Gravlee (Eds.), *Handbook of methods in cultural anthropology* (2nd ed., cap. 4). Rowman & Littlefield Publishers.

Fu, Y. (2023). Analysis of the Transmission and Development of Traditional Handicrafts in Intangible Cultural Heritage. *Frontiers in Art Research* 5 (5): 23-29

Gardner, H. (2011). *Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences*. Philadelphia: Basic Books.

Gibson, R. (2020). STEM into STEAM. In: R. Gibson & R. Ewing (Eds.), *Transforming the Curriculum Through the Arts*, pp.199-220. Palgrave Macmillan.

Halbwachs, M. (2004). *La memoria colectiva* (reimpresión). Prensas de la Universidad de Zaragoza.

Ibrahim, S., & Alkire, S. (2007). Agency and empowerment: A proposal for internationally comparable indicators. *Oxford Development* 403

Labadi, S. (2013). *UNESCO, cultural heritage, and outstanding universal value: Value based analyses of the*

World Heritage and Intangible Cultural Heritage Conventions. Rowman & Littlefield.

Lassiter, L. E. (2005). *The Chicago guide to collaborative ethnography.* University of Chicago Press

Lenzerini, F. (2011). Intangible cultural heritage: The living culture of peoples. *European Journal of International Law*, 22(1), 101-120

Maraña, M., & Revert Roldán, X. (2020). Patrimonio cultural y desarrollo: Una mirada a la Agenda 2030 y el rol del patrimonio. *Periférica Internacional. Revista para el Análisis de la Cultura y el Territorio*, (21), 180-195,

Modirzadeh, L. (2013). Documentary theater in education: Empathy building as a tool for social change. In M.S. Hanley, G. W. Nobit, G.L. Sheppard & T. Barone (Eds.) *Culturally relevant arts education for social justice: A way out*, pp. 47-57. Routledge.

Morris, M. L., Baldeon, M., & Scheuneman, D. (2015). Developing and Sustaining an Inclusive Dance Program: Strategic Tools and Methods. *Journal of Dance Education*, 15 (3), 122-129.

Nussbaum, M. (2011). *Creating Capabilities: The Human Development Approach.* Harvard University Press.

Pollitzer, E. & Schraudner, M. (2015). Integrating gender dynamics into innovation ecosystems. *Sociology and Anthropology*, 3 (11), 617-626.

Puig de la Bellacasa, M. (2017). *Matters of care: Speculative ethics in more than human worlds.* University of Minnesota Press

Rawool VW (2016). Emerging technologies with potential for objectively evaluating speech recognition skills. *International Journal of Audiology*. 55(sup1): S41-S50.

Sen, A. (1985). *Commodities and capabilities*. Oxford University Press.

Sen, A. (1999). *Development as freedom*. Oxford University Press.

Silberman, N. A. (2013). Heritage interpretation as public discourse: Towards a new paradigm. En M.-T. Albert, R. Bernecker & B. Rudolff (Eds.), *Understanding heritage* pp. 21¿33. De Gruyter

Temple, B., & Young, A. (2004). Qualitative research and translation dilemmas. *Qualitative Research*, 4(2), 161¿178

Trommsdorff, G. (2009). Culture and development of self-regulation. *Social and Personality Psychology Compass*, 3(1), 1¿15

UNESCO. (1972). Convention concerning the protection of the world cultural and natural heritag.

UNESCO (2003). Convention for the safeguarding of the intangible cultural heritage.

UNESCO (2005). Convention on the protection and promotion of the diversity of cultural expressions.

UNESCO (2013). Cultura: Clave para el desarrollo sostenible.

Wilcock A. (2006). *An Occupational Perspective of Health*. USA: SLACK.